

UMEÅ UNIVERSITET
HUMANISTISK FAKULTET

Verksamhetsplan för 2019

Konsthögskolan

Fastställd 2018-11-22

Diarienummer KH1.31.18

Verksamhetsplanen samverkades med fackliga organisationer 2018-11-29

Verksamhetsplan för 2019

Konsthögskolan vid Umeå universitet grundades 1987 och har ca 74 studenter på kandidat- och masternivå. Konsthögskolan är en institution vid Humanistisk fakulteten lokaliserad till Konstnärligt campus. Konsthögskolan är den enda högre utbildningen i fri konst norr om Stockholm och därmed kan sägas att den geografiska placeringen spelar en viktig roll då den erbjuder en särart och skapar möjligheter som inte står att finna på annat håll. Vi ser att det konstnärliga fältet växer sig starkare i det nordliga rummet på ett sätt som omöjliggör användandet av beteckningen "periferi". Genom att framförallt stärka den regionala rollen utvecklas också nationella och internationella perspektiv som kan influeras av det nordliga rum Umeå universitet faktiskt är. Snarare är det rimligt att se på norra Sverige och de gränsöverskridande samarbeten som här sker i alla väderstreckens riktningar som att ett centrum för samtidskonst är på framväxt.

Prefektens vision

Konsthögskolan i Umeå fokuserar på studenternas individuella behov och speglar den kreativa mångfald och kritiska diskurs som finns inom samtidskonsten idag. Under studierna vid Konsthögskolan i Umeå utvecklar man som student praktisk, teknisk och teoretisk kompetens inom området samtida konst. Studenter får möjlighet att träna sin förmåga att kritiskt granska tankar och idéer av konstnärlig art genom att diskutera och skriva om sin konst och för konsten intressanta ämnen. Tillsammans med skolans nationella och internationell lärare kan studenten utveckla sin praktik men också undersöka vilken roll konsten haft och har idag, såväl kulturellt som socialt och ekonomiskt.

Konsthögskolan arbetar aktivt med att undersöka och hitta nya former för att utveckla konstnärsrollen och konstens roll i samhället. Konsthögskolan strävar med detta att ge studenterna en utbildning som speglar konstens mångfald både geografiskt, socialt och kulturellt. Vi arbetar aktivt med att utveckla och tydliggöra skolans pedagogiska modeller och värdegrund så att de speglar konstens villkor och individuella förutsättningar. Konsthögskolans styrning och organisation ger stor möjlighet till inflytande och medskapande för såväl anställda som studenter, inte minst i att kontinuerligt höja utbildningskvalitén och förbättra arbetsmiljön i syfte att skapa en stabil och trygg institution.

Konsthögskolan deltar aktivt i arbetet kring en omorganisation av Konstnärligt Campus i syfte att utveckla helheten till ett kraftcenter för bildning, utbildning och forskning på såväl konstnärlig- som vetenskaplig grund. Konsthögskolan ser vi det som centralt att bygga en plattform för forskning inom ämnesområdet fri konst samtidigt som bildning och grundutbildning kvalitetssäkras. Vi syftar också att utveckla fristående kurser för att kunna säkra såväl breddad rekrytering som kompetensutveckling inom det konstnärliga fältet.

Styrkor och svagheter

Styrkor

- stabilt antal sökande till både BFA och MFA
- internationalisering i form av såväl kvantiteten inresande och utresande studenter som högprofilerade internationella gästlärare
- den enda Konsthögskolan i norra Sverige vilket möjliggör en tydlig profilering
- faciliteter i form av verkstäder och ateljéer för undervisning och forskning
- tillhörighet till Konstnärligt campus och Umeå universitet
- Bildmuseet, ett välrenommerat samtidskonstmuseum, som samarbetspartner

Svagheter

- svag forskning samt brist på forskarutbildning
- brist på externa medel
- behov av många specialistkompetenser
- studieadministrationen
- svårighet att anställa adjunkter

Viktiga strategier och aktiviteter inom utbildning

Konsthögskolan i Umeå har ett 3-årigt kandidatprogram (BFA) och ett 2-årigt masterprogram (MFA) som båda är uppdelade i ett antal kurser inom områdena, eget konstnärligt arbete, samtida teori- och konsthistoria, skrivande, konstnärligt arbete i dagens samhälle samt konstnärliga processer och forskningsmetoder. Kursen inom eget konstnärligt arbete upptar det mesta av studietiden både på BFA- och MFA-nivå. I dessa kurser arbetar studenterna huvudsakligen individuellt men också i grupp med sina egna konstnärliga gestaltungsarbeten. Dessa redovisas och diskuteras individuellt i handledande ateljésamtal men också i seminarieform i studerandegruppen där varje student presenterar sitt arbete och aktivt deltar i de andra studenternas presentationer. Stora krav ställs på den studerande att tillsammans med lärarna planera den innehållsliga inriktningen och arbets sättet för det egna konstnärliga gestaltungsarbetet. Alla studenter får under studietiden professionell handledning, dels från lärare och professorer, och dels från skolans alla gästlärare som kommer vid ett flertal gånger per termin. Vidare bjuds olika konstnärer in för att ge presentationer/föreläsningar och i samband med det även erbjuder handledning.

Förutom obligatoriska programkurser så ges ett antal workshops varje termin med fördjupning inom olika konstnärliga områden såsom måleri, rumslighet, skulptur, fotografi, grafik, performance, video och ljud.

Alla studenter har tillgång till en egen ateljéplats under utbildningen samt välutrustade verkstäder för trä, metall, gips, brons, grafik, foto, video och ljud.

I examensarbetet både på kandidat och masternivå presenterar studenten ett konstnärligt arbete i en gemensam utställning vilken de studerande under handledning planerat och genomfört. I

examensarbetet ingår också att den studerande i egen text reflekterar kring sitt konstnärliga gestaltungsarbete och bland annat relaterar det till samtida konstnärlig teori och praktik.

För att förbereda studenterna på en professionell konstnär har skolan ett eget galleri där studenternas konstnärliga arbeten presenteras i olika format. Konsthögskolan har även ett nära samarbete med Bildmuseet i form av att det avslutande examensarbetet på masternivå presenteras där liksom att vi på olika sätt samarbetar kring gästade konstnärer.

Under 2018 genomgick kandidatprogrammet en kollegial granskning och under 2019 kommer masterprogrammet att göra detsamma. Utifrån den utförda granskningen kommer följande insatser att utföras under det kommande året på båda programmen:

- revidering av kursplaner för att tydliggöra de oklara förväntade studieresultat och examinationskriterier som finns i våra aktuella kursplaner
- utarbetande av utvärderingsmall/utvärderingsmallar som i högre grad än dom finns idag innehåller frågor som betonar undervisningens former och innehåll samt framtagande av nya rutiner för genomförande och uppföljning av utvärderingarna.
- arbetet med Kandidatprogrammets kurser, innehåll och kursutvärdering så vill vi betona betydelsen av kontinuitet och en programövergripande pedagogisk struktur och innehåll som "knyter ihop säcken" under Kandidatprogrammet.
- utveckling av en professionell studieadministration vad gäller arkivering, schemaläggning, bemötande osv
- strategisk kommunikation och marknadsföring av utbildningarna

Internationalisering

Vi arbetar med ett internationaliseringsbegrepp som innefattar det lokala, regionala, nationella och internationella. Vår syn på internationalisering är att lyfta det lokala, regionala och nationella till en internationell nivå där Umeå Konsthögskolas särart kan uttryckas och ses som just en fördel. I masterprogrammet som är internationellt, med engelska som undervisningsspråk, liksom i mötet med inresande studenter, internationella lärare och forskare eller under studieresor sker just detta.

Konsthögskolan ingår det nordiska nätverket KUNO, ett nätverk inom Nordplus, som omfattar 17 konsthögskolor i Norden/Baltikum, - ett konstuniversitet utan väggar. Genom att samarbeta inom ett brett spektrum av projektaktiviteter bidrar medlemsinstitutionerna till den fortsatta utvecklingen av högre konstnärlig utbildning inom regionen. Nätverket organiserar student- och lärarutbyten mellan skolorna under tre månader, sex månader eller ett år. Inom KUNO kan studenter göra kortare utbyten för deltagande i projekt på annan skola eller som utbytesstudent på någon av de 16 konsthögskolorna.

ERASMUS spelar en viktig roll och många av våra studenter väljer att någon gång under utbildningen göra ett utbyte. Vi håller i nuläget på att kvalitetsgranska de avtal vi har samt skapa rutiner för hur vi utvecklar nya avtal.

Vi eftersträvar emellertid balans mellan in- och utresande och därför har vi i nuläget planerat att mer kraftfullt marknadsföra oss gentemot våra partneruniversitet.

Aktuella siffror från 2018:

Inresande studenter	vt18 3st	ht18 3 st
Utresande studenter:	vt18 9 st	ht 18 8 st

Samverkan

Samverkan för Konsthögskolan är en förutsättning för att rusta våra studenter för en framgångsrik karriär efter avslutade studier. Majoriteten av verksamma konstnärer inom samtida konst behöver idag samarbeta med andra aktörer för att kunna vara verksamma inom det konstnärliga området. Erfarenhet och nätverk är viktiga kompetenser för att klara av en framtida konstnärlig karriär. Det är av stor vikt att det ständigt pågår samverkan med det omgivande samhället och att Konsthögskolan i Umeå ses som en positiv kraft och konstnärlig tillgång för regionen och för samhället i stort. Den samverkan som sker vid Konsthögskolan ska bidra till att stärka kvaliteten i utbildningen och bidra positivt till den konstnärliga forskning som sker vid institutionen. Vi eftersträvar samarbete med olika aktörer både inom och utanför det konstnärliga fältet regionalt, nationellt och internationellt.

Den interna samverkan vid Umeå universitet är viktig med särskilt fokus på samarbete mellan verksamheterna vid Konstnärligt Campus. Diskussioner förs också kontinuerligt med Institutionen för kultur- och medievetenskaper kring ämnet konstvetenskap i relation till Konsthögskolans verksamhet. Samverkan är nödvändig för att stärka de konstnärliga områdena vid Umeå universitet, särskilt den konstnärliga forskningen, men också för att ta tillvara på möjligheten till samarbetsprojekt med aktörerna som finns vid Konstnärligt Campus samt för att skapa en kritisk massa och kunna attrahera relevant kompetens. Här kan vi genomföra gemensamma kurser, workshops och högre seminarier av hög kvalitet.

Användning av myndighetskapital

Konsthögskolan har ej behövt göra en plan för användning av myndighetskapital inom verksamheten utbildning.

Breddad rekrytering

Diskussionen kring breddad rekrytering pågår vid flertalet konstnärliga utbildningar nationellt utifrån bland annat mångfaldsperspektiv, exklusivitet och åldersfråga. Inför den lokala

antagningen till läsåret 2019/20 kommer vi att diskutera och genomlysa våra processer och kriterier med hänsyn till breddad rekrytering.

Hållbar utveckling

Vi har flera inslag av hållbar utveckling i verksamheten. Ett tydligt exempel är det pågående samarbetet på masternivå med CIRC (Climate Impacts Research Centre) och ANS (Abisko Science Research Station) vilket innehåller en fältstudie i Abisko för studenterna. I övrigt kommer vi under 2019 att inventera och kartlägga detta område för att se behov och möjligheter.

Viktiga strategier och aktiviteter inom forskning

Konstnärlig forskning (KF) är ett ungt akademiskt forskningsområde inom det snabbt växande kunskapsfält som utvecklar, driver och utforskar konstnärliga och kreativa processer av konstnärerna själva. KF kan definieras som grundforskning, som bedrivs inifrån själva det konstnärliga görandet, där frågan om *hur* någonting görs sätts i fokus parallellt med *att något skapas*. KF bidrar aktivt till att utveckla de konstnärliga fälten och ökar samtidigt insikterna om konst och kreativitet både inom närliggande forskningsfält och i samhället i stort. KF har också stor betydelse för utvecklingen av konstutbildningarna. KF bidrar till att införa fler reflexiva moment och genom att på nära håll följa skapandeprocesser ökas insikten om de konstnärliga metodologiernas betydelse för konstnärligt arbete. Vidare stärker den konstnärliga forskningen internationaliseringen av utbildningarna och akademierna i stort.

Forskarutbildning och forskning - internationalisering, samverkan och hållbar utveckling

Konsthögskolan har under 2018 inrättat ett forskningsråd och den tidigare forskningsansvarige har återfått sin position och på nytt börjat delta i Forskningsstrategiska kommittén vid Humanistisk fakultet. Det har resulterat i att Konsthögskolan under våren 2018 inrättat ett högre seminarium med målet att tre projektansökningar i konstnärlig forskning ska inlämnas till Vetenskapsrådet våren 2019. Det är ett högt ställt mål med tanke på att skolans forskning i mångt och mycket under den tidigare ledningen slagits i spillror. Det är lättare att förstöra en verksamhet än att bygga upp den.

I vår strävan att återuppbygga den konstnärliga forskningen och få en hållbar forskningsmiljö behövs allianser med andra institutioner som bedriver konstnärlig forskning. Konsthögskolan arbetar därför tillsammans med Konstex, ett nationellt nätverk för lärosäten med examensrätt på konstnärlig grund. Nätverkets syfte är att tillvarata gemensamma intressen för högre konstnärlig utbildning och konstnärlig forskning.

Om än det ovan nämnda KUNO-nätverket är inriktat på utbildning så är forskningsfrågorna alltid närvarande. De ingår som en naturlig del av den högre konstnärliga utbildningen.

Vi har också inlett ett närmare samarbete med Konstfack på forsknings- och forskarutbildningsnivå, där vi ömsesidigt kommer att delta i varandras seminarier. Konstfack har också ett forsknings-samarbete med Arkitekturutbildningen vid KTH, något som naturligtvis är av intresse för kommande samarbeten inom Konstnärligt Campus.

Vad Konsthögskolan nu behöver är att i lugn och ro, tillsammans med sina samarbetspartners, bygga upp den seniora forskningen för att utöka den konstnärliga forskningsmiljön vid Konsthögskolan och därmed också vid Konstnärligt campus.

Konsthögskolan ser också fram emot att, utöver de samarbeten den nu ingår i, utveckla ett högre, gemensamt, seminarium tillsammans med övriga institutioner vid Konstnärligt campus. Vi menar, som antytts ovan, att alla dessa ämnen och discipliner främjas av samarbeten om än övriga institutioner bedriver forskning på vetenskaplig grund. Men det är just den konstnärliga grunden som gör det nödvändigt för oss att också söka samarbetspartners utanför Umeå universitet, något vi ser som en fördel snarare än nackdel.

Konsthögskolan behöver återigen bygga upp en tydligt forskningsinriktad progression från BA till MA, för att på sikt åter starta en forskarutbildning. För det krävs en långsiktig satsning för att bygga upp en hållbar senior forskning. Först då kan också forskningen genomsyra såväl avancerad- som grundutbildningsnivå. Skolan har två ben, ett yrkesinriktat och ett forskningsinriktat och i dag står hon bara på ett.

Som tidigare nämnts så arbetar vi med ett internationaliseringsbegrepp som innefattar det lokala, regionala, nationella och internationella. Vår syn på internationalisering är att lyfta det lokala, regionala och nationella till en internationell nivå där Umeå Konsthögskolas särart kunde uttryckas och ses som just en fördel. Det viktiga är att lyfta den plats vi befinner oss på till större sammanhang, istället för att bortse från densamma. Vår uppfattning är att den konstnärliga forskningen just erbjuder en sådan nivå.

Vi har därför inlett samtal om att initiera samarbeten i vår regionala närmiljö, t ex Konstskolan i Rovaniemi och Konsthögskolan i Tromsø för att söka gemensamma forskningsintressen. Att ta till vara på platsens särart, lägga tyngdpunkten där för att just föra upp vår särart, tex tillsammans med Konsthögskolorna i Tromsø, Rovaniemi och konstfack, på en nationell och internationell nivå ligger i vårt fokus.

Användning av myndighetskapital

Konsthögskolan har ej behövt göra en plan för användning av myndighetskapital inom verksamheten forskning.

Externa medel

Konsthögskolan har haft fyra vetenskapsfinansierade forskningsprojekt genom åren. För närvarande ligger inga externa medel eller bidrag för att bedriva forskning på skolan. Vi kommer under 2019 att utarbeta en strategi för att arbeta med detta. Ett steg är målet att tre projektansökningar i konstnärlig forskning ska inlämnas till Vetenskapsrådet våren 2019.

Publiceringsstrategier

Publiceringsstrategier är ett ämne som för närvarande diskuteras i hela det konstnärliga forskningsfältet. Olika projekt har satts, som exempelvis JAR, Journal for Artistic Research. Men klart är att tydligare strategier för publicering behöver arbetas fram. Samtidigt är bedömning och kritik av konst ingen nyhet. Konstkritiken har utvecklats och utställningar och annan konstnärlig verksamhet diskuteras, kritiserats och bedöms. Det finns med andra ord traditioner att falla tillbaka på, även om dessa behöver utvecklas för att kunna möta de krav som den konstnärliga forskningen behöver. Men det här är strategier som bör utarbetas av fältet självt. På Konsthögskolan eftersträvar vi att anamma och följa de principer högskolelagen kapitel 1, §6 slår fast vad gäller forskning, att: forskningsproblem fritt får väljas, forskningsmetoder fritt får utvecklas och forskningsresultat fritt får publiceras. Vi eftersträvar att i enlighet med dessa principer söka utarbeta publiceringsstrategier som bäst passar de olika projektens särart. Konstnärlig forskning är inte ett forskningsområde utan flera. Där ingår allt ifrån bildkonst (med alla sina olika uttrycksformer), musikalisk gestaltning, arkitektur, design, teater osv och alla dessa har olika behov vad gäller publiceringsformer och strategier. Att gå fram försiktigt för att möta alla de behov och krav som den mångfald fältet innehåller är av största vikt.

Jämställdhetsintegrering

Konsthögskolan kommer under 2019 att följa Humanistiska fakultetens arbete och mål i att aktivt arbeta med jämställdhetsintegrering och lika villkorsfrågor. Vi kommer även att utföra ett värdegrundsarbete för både medarbetare och studenter där jämställdhet och lika villkor är i fokus.